

UNDERVISNINGSFORLØB TIL GRUNDFORLØBET:

LIGESTILLING MELLEM KØNNENE I DANMARK?

Ligestilling mellem kønnene i Danmark?

Spørgsmålet om ligestilling mellem kønnene er en evig aktuel tematik og konflikt, som strækker sig langt tilbage i historien. Ligestillingsspørgsmålet medfører ofte mange emotionelle reaktioner i forhold til de forskelle, som vi kan identificere mellem mænd og kvinder, herunder spørgsmål om retfærdighed i forhold til de forskelle eller direkte uligheder, som vi fortsat kan konstatere og opleve, når vi kigger på relationerne mellem kønnene med sociologiske, økonomiske og politologiske briller. Og det er lige, hvad vi vil gøre i dette grundforløb til samfundsfag C-niveau. Med fokus på spørgsmålet om, hvorvidt der er ligestilling mellem kønnene i Danmark, introduceres eleverne til de tre centrale fagområder inden for samfundsfaget. Herunder skal de arbejde med aktuel empiri og forsøge at anvende deres viden om samfundsfaglige begreber til at forklare de forhold, som viser sig i arbejdet med dette tema.

Faglige mål og kernestof i Grundforløbet ”Ligestilling mellem kønnene i Danmark?”

Med de nye læreplansændringer fra august 2021 til Samfundsfag c-niveau er det vigtigt, at vi med dette grundforløb dækker de relevante faglige krav til undervisningen. Det drejer sig om følgende

- **At grundforløbet skal tilrettelægges som et tema med inddragelse af sociologi, politik og økonomi.**
- **At eleverne i grundforløbet præsenteres for kvalitative og kvantitative data.**
- **At de tre faglige discipliner (sociologi, politologi og økonomi) så vidt muligt indgår med lige stor vægt i grundforløbet.**

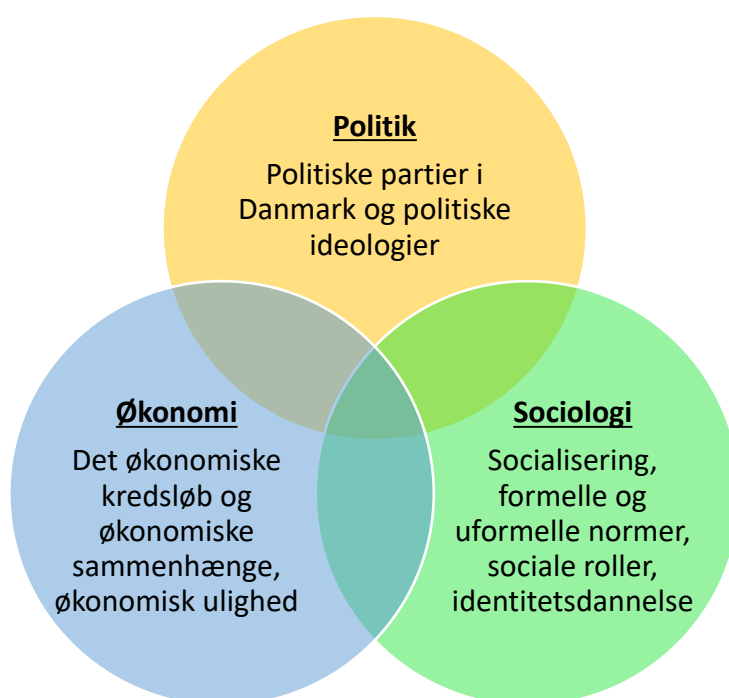
Foruden de eksakte krav til grundforløbet så ved vi alle, at tiden ofte kan føles ret knap på Samfundsfag C, hvorfor alle forløb, også et grundforløb, meget gerne må ramme/berøre bestemte faglige mål og dele af kernestoffet. Nedenfor kan man se, hvilke faglige mål der sættes i spil, og hvilke dele af kernestoffet, som berøres i grundforløbet ”Ligestilling mellem kønnene i Danmark?”.

Vi skriver bevidst *sættes i spil og berøres*, for det vil nok være for ambitiøst at tro, at 2-4 modulers undervisning og arbejde med et fagområde - med en gruppe elever som lige er startet i 1g - er tilstrækkeligt til, at eleverne opnår komplette færdigheder og kompetencer, der gør dem fuldt ud i stand til at anvende viden om ideologier, økonomiske kredsløb og økonomiske sammenhænge samt socialisering og sociale roller. Vi vil således være nødt til ”at gå tilbage” til disse fagområder i løbet af skoleåret i 1.g for igen at sætte dem i spil. Grundforløbet ”Ligestilling mellem kønnene i Danmark?” tilbyder dog eleverne en aktuel og relevant indføring i, hvad samfundsfag handler om, og hvordan faget arbejder for at opnå viden. I grundforløbet ”Ligestilling mellem kønnene i Danmark?” berøres følgende faglige mål (flere kunne sikkert inddrages, nogle kunne måske undlades osv.) og kernestof til Samfundsfag C.

Faglige mål der berøres i grundforløbet ”Ligestilling mellem kønnene i Danmark?”

- Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer og diskutere løsninger herpå.
- Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemer.
- Formidle indholdet i enkle modeller, tabeller og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler.
- Formidle faglige sammenhænge på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af faglige begreber.
- Argumentere for egne synspunkter på et fagligt grundlag og indgå i en faglig dialog.

Kernestof der berøres i grundforløbet ” Ligestilling mellem kønnene i Danmark?””

Eftersom dette er det første forløb, som eleverne stifter bekendtskab med i samfundsfag, så er det en god idé at afsætte tid i modulerne til at tale med eleverne om de forskellige materialetyper, som de skal læse og analysere osv. Evt. kan man overveje at lade eleverne læse noget af materialet i klassen - eller endda læse noget af det højt for hinanden. Det kan desuden være en god idé at bruge noget mere tid på opsummeringer og repetition, da det kan sikre, at alle elever på 1.g-årgangen når nogenlunde det samme i samfundsfag i løbet af grundforløbet, hvilket gør det lettere for os alle (læs: lærere), når vi i slutningen af oktober eller starten af november starter med studieretningsklasserne.

Grundforløbet ”Ligestilling mellem kønnene i Danmark?” varer 10 moduler (90 minutters varighed), og nedenfor kan I se opbygningen af de enkelte moduler. Opbygningen er holdt enkelt og med plads til, at den enkelte lærer kan skrue op og ned, som det nu passer på det nye hold (og i forhold til modullængden), som man møder i klasselokalet. I opbygningen foreslås forskellige sekvenser,

arbejdsformer og materialer - men igen kan man vælge at bruge det hele, eller skifte ud som det nu passer ind.

Vi har tilstræbt, at lektiemængden for den enkelte elev vil være på omkring 20 minutter. Det betyder korte lektier, og derfor vil der være materiale, som skal inddrages i modulerne, således at vi kan indfri de faglige mål. Der er afsat plads til dette i forløbet. Der er på bogens hjemmeside www.luksamfundetop.dk lagt et samlet PowerPoint, som rummer undervisningsnoter til alle 9 moduler.

De tre fagområder i grundforløbet ”Ligestilling mellem kønnene i Danmark?”

Økonomi: Eleverne vil i forløbet blive introduceret kort til, hvad økonomi handler om, hvad økonomiske sammenhænge er for noget, herunder hvad det økonomiske kredsløb handler om. Der er betydelige økonomiske forskelle og uligheder mellem mænd og kvinder i det danske samfund - særligt i forhold til størrelsen af de to køns formuer, hvilket vil træde frem for eleverne. I forløbet vil eleverne også blive introduceret til centrale økonomiske begreber som marked, udbud, efterspørgsel, markedsmekanisme, prisdannelse osv. I forbindelse med elevernes arbejde med det økonomiske stof vil de skulle arbejde med enkle modeller og mere overskueligt talmateriale, fx tal over udviklingen i indkomst- og formueforskelle mellem kønnene. I arbejdet med det økonomiske stof introduceres eleverne til en række kvantitative data.

Politik: I forbindelse med det politiske stof i grundforløbet er fokus her på dels kønnenes forskellige repræsentation i det politiske (Folketinget, kommunalbestyrelser osv.), men også på andelen af kvinder og mænd i forskellige magtfulde positioner i samfundet. I forbindelse med spørgsmålet om, hvorvidt der skal gøres noget ved de forskelle og uligheder, som kan identificeres, introduceres eleverne til, hvad en politisk ideologi er, hvad forskellen er på henholdsvis liberalisme, konservatisme og socialisme. Ideologierne introduceres sammen med arbejdet med forskellige aktører, der udtaler sig om, hvorvidt de er tilhængere eller modstandere af at lave særlige tiltag (fx kvoter), der kan sikre, at flere kvinder vil få plads i virksomhedsbestyrelser, i politik osv. Vi kigger også kort på, hvordan henholdsvis mænd og kvinder placerer deres politiske stemme (hvilke partier de stemmer på).

Sociologi: I forbindelse med sociologien sættes der fokus på, hvad socialisering er, herunder begreber som formelle og uformelle normer, sociale arenaer, sociale roller og rollekonflikter, sanktioner osv. Eleverne skal i den forbindelse arbejde med begrebet kønsrolle og forskellige statistikker, der viser noget om, hvordan der i Danmark fortsat synes at være forskelle på, hvilke typer arbejde mænd og kvinder laver i og uden for hjemmet. Der vil undervejs være en kort introduktion til Judith Butlers teori om kønnet som en social konstruktion i forløbet.

Materialer som indgår i grundforløbet ” Ligestilling mellem kønnene i Danmark?”

- ”Luk Samfundet Op! 4.udgave”, af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021, s.10-25, s.29-37.

- Introduktionsvideo til Judith Butlers teori om kønnet som socialt konstrueret, Macat, https://www.youtube.com/watch?v=Z7M6kD5Qt5M&ab_channel=Macat
- Udvalgte instruktionsvideoer og videoer med politikere fra www.luksamfundetop.dk
- FN's 17 verdensmål - fokus er på verdensmål nr. 5 <https://www.verdensmaalene.dk/maal/5>
- Globalis' ”Ligestilling - Indeks for skævfordeling mellem køn” <https://www.globalis.dk/Statistik/gii-ligestilling>
- Udvalgte statistikker fra Danmarks Statistik vedr. køn og beskæftigelse, indkomst, tryghed, familie, demokrati & ledelse osv. www.dst.dk
- ”Kvindernes dom: Mænd overvurderer deres egen indsats i hjemmet” af Maria Jeppesen, 18.10.2016. https://www.avisen.dk/maend-overvurderer-deres-indsats-i-hjemmet_411172.aspx
- ”Traditionelle kønsroller kendetegner stadig unges studievalg” af Rasmus Fahrenhorff, Kristeligt Dagblad d.31.7.2019. <https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/traditionelle-koensroller-kendetegner-stadig-unges-studievalg>
- DR2 Debatten ”Lige løn lige køn” fra 2020.
- ”Mandlige lønmodtagere: Vi har masser af ligestilling”, af Majbritt Berlau 8.3.2019, Fagbevægelsens Hovedorganisation <https://fho.dk/blog/2019/03/08/mandlige-loenmodtagere-vi-har-masser-af-ligestilling/>
- ”Kvinder er fortsat en underskudsforretning for statskassen” af Torben K. Andersen, MandagMorgen d.26.4.2020. <https://www.mm.dk/artikel/kvinder-er-fortsat-en-underskudsforretning-for-statskassen>
- ”De Riges By - huslejen i København tonser i vejret” af Mattias Sommer mfl. 28.10.2019. <https://www.dr.dk/nyheder/penge/de-riges-huslejen-i-koebenhavn-tonser-i-vejret>
- ”Kønsforskellene vokser: Mænd og kvinder stemmer ”historisk” forskelligt”, af Daniel Bue Lauritzen, Altinget, 6.9.2019. <https://www.alinget.dk/artikel/koensforskellene-vokser-maend-og-kvinder-stemmer-historisk-forskelligt?fbclid=IwAR0w5tt3Kuxpo1HtQCDWHfpKdMJwbHtyMmh-QtOh1iEj2MwAgModEysK6GY>

Mo dul	Indhold	Lektier og materialer
1	<i>Hvad handler samfundsfag om - og hvordan vil samfundsfag undersøge et aktuelt og relevant tema som ligestilling mellem kønnene?</i> 1. sekvens: Kort velkomst og præsentation af dagens program 2. sekvens: Kort introduktion til grundbogen Luk Samfundet Op! 4.udgave (dvs. hvad skal man som elev være opmærksom på, når man læser denne grundbog, fx farver på kapitlerne, afsnitsoverskrifter, begreber i brødteksten markeret med fed og gul, tekstbokse med perspektiverende informationer, metodebokse til at forstå, hvilke redskaber vi anvender i samfundsfag osv.).	Lektie: Ingen lektie I modulet læses i ”Luk Samfundet Op!” 4. udgave af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021, s.10-17. Desuden besøges og bearbejdes tekst og talmateriale fra henholdsvis

3. sekvens: Læsepause (ca.10-15 min.) til læsning af siderne 10-13 (ikke metode-tekstboks s.13). Eleverne kan, mens de læser, besvare følgende spørgsmål til teksten. 1. Hvad handler begrebet samfund om? 2. Hvad handler samfundsfag om? 3. Hvad hedder de tre fagområder, som er centrale i samfundsfag (se figur 1.1)? 4. Hvad menes med begrebet ligestilling? 5. Hvad handler fagområdet sociologi om? 6. Hvad er en kønsrolle? 7. Hvad menes med et socialt mønster? 4. sekvens: Fælles opsamling i klassen, hvor eleverne svarer på de stillede spørgsmål, og læreren evt. præciserer betydningen af de faglige begreber ligestilling, kønsrolle og sociale mønstre. 5. sekvens: Ligestilling mellem kønnene - er det egentlig kun noget vi taler om og arbejder med i Danmark? Dette spørgsmål stiller læreren og lytter til elevernes respons (nogle har nemlig hørt om FN's verdensmål før i folkeskolen). Efter nogle elevkommentarer til spørgsmålet klikkes ind på FN's 17 verdensmål - og efter et kort ophold ved disse 17 mål klikkes der ind på verdensmål nr. 5, som netop omhandler ligestilling mellem kønnene globalt. Afspil videoen, og læs herefter op i fællesskab, hvad FN gerne vil opnå med verdensmål 5 - kig derefter i fællesskab på de delmål, som knytter sig til verdensmål nr. 5. https://www.verdensmaalene.dk/maal/5 6. sekvens: Inddel eleverne i grupper af fire personer og bed dem om følgende: 1. Klik ind på https://www.globalis.dk/Statistik/gii-ligestilling og sammenlign nu verdens lande i forhold til, hvor godt de klarer sig i forhold til ligestilling mellem kønnene. 2. Undersøg, hvilke kriterier som Globalis anvender til at sammenligne ligestilling mellem køn i de forskellige lande. 3. Tal med hinanden om, hvorvidt der er noget som overrasker jer ved, hvordan det ser ud med ligestillingen mellem kønnene i verdens lande. Forsøg at skrive jeres argumenter ned i forhold til, hvorfor I tror, at et land klarer sig godt, mens et andet land præsterer dårligere. Der afsluttes med en fælles opsamling i klassen, hvor grupperne præsenterer deres resultater. Man kan jo afslutningsvis (provokerende) forholde sig til, om der egentlig er noget at diskutere og undersøge vedr. ligestilling i Danmark, når det ser så godt ud herhjemme sammenlignet med andre lande... 7. sekvens: Læsepause (10-15 minutter), hvor eleverne læser s.14-17 i grundbogen Luk Samfundet Op! 4.udgave. Mens de læser, kan de svare på følgende spørgsmål: 1. Hvem tager flest af børnenes sygedage i henholdsvis 2013 og 2019? (eleverne skal her bruge figur 1.2). 2. Hvorfor kan det være et problem, at der er forskel på, hvilke af kønnene som tager flest børns sygedage? 3. Hvad menes med et kønsrollemønster? 4. I tekstboks 1.1 skrives der om etniske minoritetskvinders ligestilling i Danmark - hvilke særlige udfordringer kan den gruppe af kvinder stå over for?	www.verdensmaalene.dk og www.globalis.dk
---	---

	Sekvensen afsluttes med en fælles afslutning, hvor læreren evt. præciserer betydningen af begrebet kønsrollemønster (inddrag/henvis gerne til figur 1.3), ligesom læreren med fordel kan gøre noget ud af, hvordan man aflæser et søjlediagram og forstår modeller og figurer i samfundsfag.													
2	<i>Hvad handler begrebet socialisering om, og hvorfor spiller det enkelte individs socialisering en afgørende rolle i forståelsen af de kønsrollemønstre, som vi ser i samfundet?</i> 1. sekvens (grundig): Kort præsentation af dagens program, og derefter kan det være fornuftigt at gå direkte til de tjek-på-lektien-spørgsmål, som eleverne har fået udleveret til dagens lektie. 1. Hvad handler selve begrebet socialisering om? 2. Hvad er forskellen på henholdsvis primær, sekundær og dobbelt socialisering? 3. Hvad menes med begrebet socialiseringsarena? 4. Hvad viser figur 2.2 (sommerfuglemodellen)? 5. Hvilken funktion har familien? 6. Hvilke forskellige familietyper findes der, og hvad er forskellene på dem? I forbindelse med gennemgangen af disse centrale sociologiske fagbegreber og figurer er det en rigtig god ide dels at præcisere betydningen af begreberne på den ene side af tavlen og så give konkrete eksempler på, hvad begreberne forklarer på den anden side. Lad meget gerne eleverne bidrage med de konkrete eksempler. I forbindelse med gennemgangen er det også en god ide at inddrage de forskellige figurer fra dagens (lektie)tekst og gennemgå dem sammen med eleverne. Her kan man gøre noget ud af figur 2.3 omhandlende barnets socialiseringsarenaer og multisocialiseringsmodellen (figur 2.5), som eleverne ikke har skullet forholde sig specifikt til i deres lektielæsning. 2. sekvens: Inddel eleverne i par. I disse par skal eleverne først, hver for sig, udarbejde et lille skema, hvor de forsøger at præcisere, hvordan de er blevet socialiseret. <table><tr><td>Socialiseringsform, familietype og sociale arenaer</td><td>Hvad og hvem har påvirket din socialisering? Hvilken familietype lever du i - og hvilken betydning har familien for dig og dit liv? Hvilke sociale arenaer har været betydningsfulde for dig og dit liv (det må godt være nogle, du er i lige nu)?</td></tr><tr><td>Primær socialisering</td><td></td></tr><tr><td>Sekundær socialisering</td><td></td></tr><tr><td>Dobbelt socialisering</td><td></td></tr><tr><td>Familietype</td><td></td></tr><tr><td>Sociale arenaer som jeg ofte kommer i</td><td></td></tr></table>	Socialiseringsform, familietype og sociale arenaer	Hvad og hvem har påvirket din socialisering? Hvilken familietype lever du i - og hvilken betydning har familien for dig og dit liv? Hvilke sociale arenaer har været betydningsfulde for dig og dit liv (det må godt være nogle, du er i lige nu)?	Primær socialisering		Sekundær socialisering		Dobbelt socialisering		Familietype		Sociale arenaer som jeg ofte kommer i		Lektie: Læs: ”Luk Samfundet Op!” 4. udgave af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021, s.29-34 (men læs ikke metode-How to do-boks omhandlende fokus og solointerview på s.31-32). I forbindelse med lektielæsningen kan det være en god idé at bede eleverne se instruktionsvideoen om ”Socialisering og identitetsdannelse” på www.luksamfundetop.dk under kapitel 2. I modulet vil introduktionsvideoen fra Macat om Judith Butlers teori om køn som en social konstruktion indgå https://www.youtube.com/watch?v=Z7M6kD5Qt5M&ab_channel=Macat Også de følgende to artikler indgår: ”Kvindernes dom: Mænd overvurderer deres egen indsats i hjemmet” af Maria Jeppesen, 18.10.2016. https://www.avisen.dk/mænd-overvurderer-deres-indsats-i-hjemmet-411172.aspx ”Traditionelle kønsroller kendetegner stadig unges studievalg” af Rasmus Fahrendorff, Kristeligt Dagblad d.31.7.2019. https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/traditionelle-koensroller-kendetegner-stadig-unges-studievalg
Socialiseringsform, familietype og sociale arenaer	Hvad og hvem har påvirket din socialisering? Hvilken familietype lever du i - og hvilken betydning har familien for dig og dit liv? Hvilke sociale arenaer har været betydningsfulde for dig og dit liv (det må godt være nogle, du er i lige nu)?													
Primær socialisering														
Sekundær socialisering														
Dobbelt socialisering														
Familietype														
Sociale arenaer som jeg ofte kommer i														

	Når eleverne har lavet deres respektive skemaer, så præsenterer de dem kort for hinanden og taler om de centrale begreber, herunder om de har forstået dem korrekt. Ingen fælles afslutning. 3. sekvens: Læsepause (10-15 minutter). Eleverne læser denne lidt ældre, men relevante artikel fra avisen.dk "Kvindernes dom: Mænd overvurderer deres egen indsats i hjemmet". Og derefter går de sammen i grupper af 3 personer, hvor de sammen skal udlede det væsentlige fra artiklen. Deres fokus skal være på dels de forskellige taloplysninger, som fremkommer (som viser forskellen på de to køn), og dels på forklaringerne på, hvorfor der ses disse forskelle. Nedenstående skema kan anvendes. <table border="1" data-bbox="244 645 1107 1025"> <tr> <td data-bbox="244 645 475 853"></td><td data-bbox="475 645 788 853">Hvilke forskelle er der på mænd og kvinder i hjemmene i Danmark (kun forskelle i tal noteres i denne kolonne)?</td><td data-bbox="788 645 1107 853">Hvad kan forklare, at vi ser disse forskelle på mænd og kvinders adfærd i og omkring hjemmene i Danmark?</td></tr> <tr> <td data-bbox="244 853 475 1025">Gruppens svar - med informationer hentet fra artiklen.</td><td data-bbox="475 853 788 1025"></td><td data-bbox="788 853 1107 1025"></td></tr> </table> 4. sekvens: Opsamling på gruppearbejdet - hvad har grupperne fundet ud af? I forbindelse med opsamlingen kan det være en god ide at spørge til, hvordan eleverne selv oplever kønsroller i deres liv. Dernæst vil det være en rigtig god ide at spørge eleverne om, hvorvidt de tror, at de forskelle, som vi ser mellem mænd og kvinder i artiklen, handler om den måde, henholdsvis kvinder og mænd er blevet socialiseret på. Efter en dialog (nok diskussion) kan det være en god ide, at læreren viser eleverne den korte video fra Macat omhandlende Judith Butlers teori om kønnet som en social konstruktion. Videoen er på engelsk, men meget pædagogisk, og den kan få undertekster. Når videoen er set, diskuteres det, hvad det er, Butler overordnet set mener med, at kønnet er en social konstruktion, herunder hvorfor sociale roller, bl.a. kønsroller, opstår i vores samfund. Diskuter gerne for og imod... 5. sekvens: Afslutningsvis - hvis der er tid (det burde der være, ca.15 minutter) - beder læreren eleverne om at kigge på artiklen "<i>Traditionelle kønsroller kendetegner stadig unges studievalg</i>". Eleverne spørges til, hvad der dels kendetegner unges studievalg, og hvad der kan forklare disse studievalg - herunder om der synes at være et mønster (kønsrollemønster) i hvilke uddannelser, henholdsvis kvinder og mænd vælger.		Hvilke forskelle er der på mænd og kvinder i hjemmene i Danmark (kun forskelle i tal noteres i denne kolonne)?	Hvad kan forklare, at vi ser disse forskelle på mænd og kvinders adfærd i og omkring hjemmene i Danmark?	Gruppens svar - med informationer hentet fra artiklen.			
	Hvilke forskelle er der på mænd og kvinder i hjemmene i Danmark (kun forskelle i tal noteres i denne kolonne)?	Hvad kan forklare, at vi ser disse forskelle på mænd og kvinders adfærd i og omkring hjemmene i Danmark?						
Gruppens svar - med informationer hentet fra artiklen.								
3	Hvad handler begrebet socialisering om, og hvorfor spiller det enkelte individs socialisering en afgørende rolle i forståelsen af de kønsrollemønstre som vi ser i samfundet? 1. sekvens: Præsentation af dagens program, herunder gentagelse af det overordnede sociologiske spørgsmål, som vi også stillede i sidste modul. Derefter en kort repetition af de centrale begreber (socialisering (primær, sekundær, dobbelt), sociale arenaer, kønsroller og kønsrollemønstre, samt Butlers teori om	Lektie: Læs "Luk Samfundet Op!" 4. udgave af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021, s.34-37.						

kønnet som en social konstruktion. Dernæst bør der bruges noget tid sammen med eleverne på de tjek-på-lektien-spørgsmål, som de har fået for:

- Hvad er en norm for noget?
- Hvad er forskellen på henholdsvis formelle og uformelle normer?
- Hvad betyder internalisering?
- Hvad er en social modreaktion?
- Hvad betyder begrebet sanktion?
- Hvad handler social kontrol om?
- Hvad er en social rolle, og hvad vil det sige, når der opstår rollekonflikter?
- Hvad er en social struktur?

2. sekvens: Efter repetition og gennemgang af dagens tjek-på-lektien-spørgsmål inddeles eleverne i grupper af fire personer. I grupperne bliver de nu sat til at undersøge en række (sociale) forskelle mellem kønnene. Forskellene finder de via dette link

<https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/levetilkaar/ligestilling/ligestillingswebsitc#2>

I grupperne skal eleverne undersøge forskellene inden for følgende kategorier.

- Familie
- Uddannelse
- Helbred
- Tryghed
- Kultur

Når grupperne har undersøgt dette, skal de sammen forsøge at præsentere nogle forklaringer på - med inddragelse af centrale sociologiske begreber - hvorfor det ser ud, som det gør mellem kønnene i Danmark. Grupperne kan anvende følgende skema til hjælp:

Kategori, der er blevet undersøgt af Danmarks Statistik	Hvad viser de enkelte undersøgelser?	Hvad mener I, der kan forklare de forskelle, som vi ser i statistikkerne? Husk at bruge sociologiske fagbegreber.
Familie		
Uddannelse		
Helbred		
Tryghed		
Kultur		

3. sekvens: Fælles opsamling i klassen på gruppernes arbejde. Udvalgte grupper præsenterer deres svar på opgaverne. Det er en god idé, i forbindelse med denne gennemgang, at læreren hjælper eleverne til at bruge de faglige begreber som formelle og uformelle normer, internalisering, sociale roller, rollekonflikt, kønsroller og kønsrollemønstre, sociale sanktioner osv.

4. sekvens: Hvis der er tid til det i dagens modul (som er det sidste med fokus på sociologi og ligestilling), så kan det være en god idé i fællesskab at repetere, hvad eleverne har fundet ud af vedrørende ligestilling mellem kønnene, når de har

I modulet anvendes data fra Danmarks Statistik vedr. forskelle mellem køn i Danmark.

	anvendt de sociologiske briller. Herunder hvilke sociologiske fagbegreber, som de er blevet introduceret til for at kunne forklare det, som de har fundet ud af.	
4	<i>Hvad handler økonomi om - og hvordan kan vi undersøge ligestillingen mellem kønnene i Danmark med brug af økonomiske briller?</i> 1. sekvens: Kort præsentation af dagens program - og dernæst beder man eleverne om i fem minutter, at skrive ned (på papir eller computer), hvorfor de mener, at det er vigtigt at kigge på økonomiske forhold, når man undersøger ligestillingen mellem kønnene. Efter fem minutter præsenterer eleverne deres tanker/refleksioner for en sidemakker (deler/udveksler viden). Sekvensen her afsluttes med en fælles opsamling i klassen, hvor læreren noterer, hvilke økonomiske forhold der er interessante at kigge på - og hvorfor de er interessante. Derudover sørger læreren for, at det bliver helt tydeligt, hvad økonomi er, og hvilke forhold som vi interesserer os for inden for det økonomiske fagområde. Derudover kan det være væsentligt at få eleverne til at forholde sig eksplicit til tabel 1.1 og figur 1.2 - og gerne med spørgsmål som: Hvordan aflæser vi en tabel? Hvad viser tabel 1.1? Hvad tror I kan forklare udviklingen i tabel 1.1? Hvordan aflæser vi figur 1.2? Hvad viser figur 1.2? Hvorfor tror I, at formuefordelingen ser ud som den gør i Danmark? 2. sekvens: Læsepause og gruppearbejde runde 1 - eleverne læser artiklen "Mandlige lønmodtagere: Vi har masser af ligestilling". Dernæst går de sammen i grupper af 3-4 personer og forholder sig til følgende spørgsmål: 1. Hvad mener mændene på det danske arbejdsmarked til spørgsmålet om, hvorvidt der er en høj grad af ligestilling på det danske arbejdsmarked? 2. Hvad menes med, at Majbrit Berlau er enig med det skeptiske flertal (hvem er eksempelvis skeptiske i forhold til ligestilling på det danske arbejdsmarked, og hvor mange udgør skeptikerne? Her skal I særligt kigge på kategorierne "i nogen grad" og "i mindre grad" og "slet ikke"). 3. Hvorfor kan det blive en udfordring for det danske samfund, at det danske arbejdsmarked er så kønsopdelt? 4. Hvad er det største ligestillingsproblem (ifølge artiklen)? 5. Der er eller har lige været en sygeplejerskestrejke i Danmark. Undersøg ved brug af nettet, hvorfor sygeplejerskerne strejker. Denne sekvens afsluttes med en opsamling, hvor grupperne præsenterer deres svar på de fem spørgsmål, herunder forsøger at redegøre for den afsluttede/igangværende sygeplejerskestrejke. 3. sekvens: Læsepause og gruppearbejde runde 2: Eleverne læser artiklen "Kvinder tjener millioner mindre end mænd i løbet af livet" og ser dernæst debatfilmen "Indkomstforskelle mellem mænd og kvinder", som er placeret på www.luksamfundetop.dk under kapitel 1. I grupperne svarer eleverne først på de fire nedenstående spørgsmål som henvender sig til artiklen:	Lektie Læs "Luk Samfundet Op!" 4. udgave af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021, s.17-19. I modulet læses også artiklen "Mandlige lønmodtagere: Vi har masser af ligestilling", af Majbritt Berlau 8.3.2019, Fagbevægelsens Hovedorganisation https://fho.dk/blog/2019/03/08/mandlige-loenmodtagere-vi-har-masser-af-ligestilling/

	1. Hvor synes der i særlig grad at være en lønforskel mellem kvinder og mænd (kig på figuren over løngabet mellem mænd og kvinder - set i forhold til mænds løn)? 2. Hvorfor kan en mindre forskel i løn om måneden udvikle sig til en stor økonomisk forskel over en længere periode? 3. Hvorfor er der lønforskel mellem mænd og kvinder, og er lønforskellene blevet mindre eller større? 4. Fra vores viden om uddannelse fra modul 3, så er kvinderne begyndt at uddanne sig massivt. Diskuter, om det ikke blot er et spørgsmål om tid, før kvinderne vil udligne de lønforskel, som der er i det danske samfund. Når de fire spørgsmål til artiklen er besvaret, besvarer grupperne de følgende tre spørgsmål til debatfilmen "Indkomstforskelle mellem mænd og kvinder": 1. Hvilke forklaringer gives på, at der er (løn)indkomstforskelle mellem kønnene i Danmark? 2. Hvordan forholder de forskellige personer i videoen sig til spørgsmålet "Er det et problem, at der er lønforskel mellem mænd og kvinder"? 3. Hvilke forslag til at ændre på lønforskel mellem kønnene præsenteres i debatfilmen? Gruppearbejdet afsluttes med en fælles opsamling, hvor grupperne dels præsenterer deres svar på spørgsmålene til artiklen, dels præsenterer deres svar til debatfilmen. Det kunne være fint, hvis denne afsluttende fælles opsamling bevægede sig ud i en diskussion af, hvad man kan gøre, og om man overhovedet skal gøre noget ved de økonomiske forskelle, som findes mellem kønnene i Danmark.	
5	<i>Hvilke økonomiske forskelle finder vi mellem kønnene i Danmark, og hvilken betydning har disse forskelle for kvinders og mænds økonomiske muligheder i livet?</i> 1. sekvens: Præsentation af dagens program samt kortere repetition af de forskellige svar, som klassen kom frem til i forrige modul. Der må her gerne være et tydeligt fokus dels på forskellene i løn og formue mellem kønnene, herunder forslag til, hvad man kan gøre for at ændre på forskellene, dels på, hvilke argumenter der kom frem i forhold til, at der ikke skal laves nogle ændringer. 2. sekvens: Gennemgang i klassen af de tjek-på-lektien-spørgsmål, som eleverne har forberedt til dagens modul. Det kan være en idé, for at "ruske" lidt op i eleverne, at spørge dem, om det at være et bestemt køn kan være noget, som påvirker ens privatøkonomi. Denne gennemgang bør specielt fokusere på spørgsmål 5, 6 og 7. 1. Hvad kan påvirke vores privatøkonomi? 2. Maslow har lavet en behovspyramide - hvad handler den om (se figur 8.1)? 3. Hvad er forskellen på henholdsvis mangel- og vækstbehov? 4. Hvad menes med et forbrugsmønster? 5. Hvad er et (økonomisk) marked? 6. Hvorfor taler vi om udbud og efterspørgsel, når vi taler om økonomi og markedet? 7. Hvordan fastsættes en pris (prisdannelse)? (forsøg at bruge figur 8.2).	Lektie: Læs "Luk Samfundet Op!" 4. udgave af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021, s.167-172 (frem til afsnit 8.2).

	3. sekvens: Gå sammen i par - her vælger hvert par et konkret produkt med en pris fra virkeligheden (fx en pris på en trøje, sko, billetter til Skanderborg eller Roskilde Festival, prisen på en Cola i kantinen sammenlignet med fx prisen på en cola i Netto osv.). Det er parrets opgave at bruge figur 8.2 og figur 8.3 (begge omhandlende udbud og efterspørgsel og prisdannelse) til at forklare, hvorfor lige præcis deres produkt har den pris, som produktet har (hvorfor koster Colaen 22 kr. i kantinen og 15 kr. i Netto?). Parret går nu sammen med et andet par og præsenterer deres konkrete eksempel ved brug af henholdsvis figur 8.2 og 8.3. 4. sekvens: Instruktionsvideo med det økonomiske kredsløb og læsepause. I klassen vises instruktionsvideoen "Det økonomiske kredsløb" (placeret på www.luksamfundetop.dk under kapitel 8). Efter at den er vist, kan det være, at man som lærer selv ønsker at tilføje eller uddybe noget i forhold til kredsløbet (kun det overordnede). Dernæst læser eleverne s.172-179 (kun brødteksten). 5. sekvens: Efter læsepausen gennemgår lærer og elever i fællesskab de centrale sektorer i det økonomiske kredsløb. Det kan være en god ide at have en model af kredsløbet på whiteboardet/tavlen, mens kredsløbet gennemgås. Det er vigtigt, at det er de økonomiske sammenhænge mellem de økonomiske sektorer i kredsløbet, som bliver forklaret og eksemplificeret. Her kan man som lærer bruge de eksempler, man selv godt kan lide - eller overveje at bede eleverne om at forholde sig til, hvad der mon vil ske, hvis skatten på indkomster bliver sat ned. Man kan også bede eleverne om at forholde sig til, hvad der sker, hvis renterne på de penge, som vi låner i banken eller kreditforeningerne, bliver sat op osv. Det er en god idé at tage nogle forskellige eksempler og køre dem gennem det økonomiske kredsløb og vise de økonomiske sammenhænge mellem sektorerne i samfundsøkonomien.	
6	<i>Hvilke økonomiske forskelle finder vi mellem kønnene i Danmark, og hvilken betydning har disse forskelle for kvinder og mænds økonomiske muligheder i livet?</i> 1. sekvens: Præsentation af dagens program - og derefter inddeles eleverne i grupper af 3 personer. I grupperne får de til opgave at arbejde med det økonomiske kredsløb - og de skal løse følgende fire opgaver: - Mange kvinder er ansatte i den offentlige sektor (i stat, regioner og kommuner). Hvis vi ved (gennem dette forløb), at man generelt har en lavere løn som offentlig end privat ansat (det uanset om man er mand eller kvinde), hvilken betydning kan det så have for de husholdningers forbrugsmuligheder, hvori den ene eller begge parter er offentligt ansat? I skal bruge det økonomiske kredsløb til at forklare, hvad det betyder. Hvad vil det betyde for gruppen af kvinders forbrugsmuligheder, når vi nu ved, at flere kvinder end mænd er ansat i den offentlige sektor? - Hvad ville det betyde for virksomhederne, hvis 75% af husholdningerne var ansat i den offentlige sektor (stat, regioner og kommuner)? I skal bruge det økonomiske kredsløb til at forklare, hvad det ville betyde. - Hvilke muligheder har offentligt ansatte for at få en bolig i de større byer, bl.a. København, når priserne bare stiger og stiger? Her kan I kigge på denne artikel fra dr.dk og så igen bruge det økonomiske kredsløb til at	Lektie: "Kvinder er fortsat en underskudsforretning for statskassen" af Torben K. Andersen, MandagMorgen d.26.4.2020 https://www.mm.dk/artikel/kvinder-er-fortsat-en-underskudsforretning-for-statskassen I modulet læser og arbejder eleverne med "De Riges By - huslejen i København tonser i vejret" af Mattias Sommer mfl. 28.10.2019 https://www.dr.dk/nyheder/penge/de-riges-huslejen-i-koebenhavn-tonser-i-vejret

	forklare betydningen. ”De Riges By - huslejen i København tonser i vejret” https://www.dr.dk/nyheder/penge/de-riges-huslejen-i-koebenhavn-tonser-i-vejret Denne sekvens afsluttes med en fælles opsamling, hvor udvalgte grupper præsenterer deres analyser ved brug af det økonomiske kredsløb. 2. sekvens: Pararbejde - eleverne inddeles i par - og her skal parrene sammen udarbejde fem spørgsmål til artiklen ”Kvinder er fortsat en underskudsforretning for statskassen”. Parrene skal selv kunne besvare disse spørgsmål, og det er en god idé at fortælle eleverne, at de skal overveje at stille spørgsmål til artiklen, som giver mulighed for det andet par (klassekammeraterne) at bruge både økonomisk og sociologisk viden. Når parrene har udarbejdet deres spørgsmål, går de sammen med et andet par og stiller og besvarer spørgsmålene med hinanden. Grupperne (de to par, der er gået sammen) vælger i fællesskab de to bedste spørgsmål og skriver dem på tavlen/google.docs eller lignende. 3. sekvens: Fælles opsamling i klassen, hvor læreren udvælger forskellige spørgsmål og hører, hvilke grupper som har udvalgt disse spørgsmål. Dernæst spørger læreren en af de andre grupper, hvad de ville svare til disse spørgsmål. Et par afsluttende spørgsmål til klassen kunne være, om de synes, overskriften på artiklen er retvisende for det, som står i artiklen. Sidder man tilbage med en oplevelse af, når man har læst artiklen, at kvinder bare koster staten kassen? Eller hvad er det for en følelse/oplevelse, man sidder tilbage med vedr. kvinder og mænd og samfundet? Kunne man give artiklen en mere korrekt overskrift - i så fald hvilken? Hvorfor tror I, at denne overskrift er valgt til artiklen? 4. sekvens: Dette modul er det sidste med fokus på ligestilling mellem kønnene med økonomiske briller, så det kan være en god idé i fællesskab at repetere, hvad eleverne har fundet ud af vedrørende ligestilling mellem kønnene med økonomiske briller. Det gælder både de konkrete økonomiske begreber, de har lært om (økonomi, forbrugsmønstre, privatøkonomi, samfundsøkonomi, marked, udbud og efterspørgsel, markedsmekanismen, prisdannelse), men i lige så høj grad de mange informationer (empiri), som er hentet ind fra virkeligheden.	
7	<i>Hvordan ser de politiske forskelle ud mellem kønnene, og hvad kan forklare disse forskelle?</i> 1. sekvens: Præsentation af dagens program og fagområdet politik (politologi) 2. sekvens: Hvad handler politik om? Og hvordan undersøger vi spørgsmålet om, hvorvidt der er ligestilling mellem kønnene i Danmark med politiske briller? Fælles dialog mellem elever og lærer på baggrund af dagens tjek-på-lektion-spørgsmål (eleverne har besvaret disse forud for modulet). - Hvad handler politik om? - Hvad handler ligestillingsloven i Danmark om? - Hvad menes med begrebet forskelsbehandling? - Er der forskelle på de muligheder, som kvinder og mænd har for at deltage i politik? - Hvordan ser det ud med kvinder i magtfulde positioner i det danske samfund? (brug tabel 1.2) - Hvad har EU-beslutningen i forhold til barsel?	Lektie: Læs ”Luk Samfundet Op!” 4. udgave af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021, s.20-24. I modulet skal klassen se DR2 Debatten: ”Lige løn lige køn” fra 2020 omhandlende sexisme, seksuelle krænkelser, ligestilling, samtykkelovgivning osv.

	- Hvad handler debatten #MeToo og seksuelle krænkelser om? - Hvorfor er der blevet indført en såkaldt samtykkelovgivning i Danmark? - Hvad er de to overordnede politiske tilgange til ligestilling i Danmark (se figur 1.6)? 3. sekvens: Klassen ser i fællesskab DR2 Debatten ”Lige løn lige køn” fra 2020. Eleverne noterer bl.a. ned ved hjælp af følgende skema: https://www.dr.dk/drtv/se/debatten_-lige-loen-lige-koen_226877 <table><tr><th>Spørgsmål, som jeg skal tage noter til</th><th>Mine noter til DR2 Debatten ”Lige løn lige køn”</th></tr><tr><td>Hvad er emnet for debatten?</td><td></td></tr><tr><td>Hvilke aktører (personer) er inviteret ind i debatten?</td><td></td></tr><tr><td>Hvilke holdninger til sexisme, ligestilling, samtykkelovgivning osv. udtrykker de forskellige personer?</td><td></td></tr><tr><td>Er der noget, som overraskede mig i debatten?</td><td></td></tr></table>	Spørgsmål, som jeg skal tage noter til	Mine noter til DR2 Debatten ”Lige løn lige køn”	Hvad er emnet for debatten?		Hvilke aktører (personer) er inviteret ind i debatten?		Hvilke holdninger til sexisme, ligestilling, samtykkelovgivning osv. udtrykker de forskellige personer?		Er der noget, som overraskede mig i debatten?		https://www.dr.dk/drtv/se/debatten_-lige-loen-lige-koen_226877
Spørgsmål, som jeg skal tage noter til	Mine noter til DR2 Debatten ”Lige løn lige køn”											
Hvad er emnet for debatten?												
Hvilke aktører (personer) er inviteret ind i debatten?												
Hvilke holdninger til sexisme, ligestilling, samtykkelovgivning osv. udtrykker de forskellige personer?												
Er der noget, som overraskede mig i debatten?												
8	<i>Hvordan ser de politiske forskelle ud mellem kønnene, og hvad kan forklare de politiske forskelle?</i> 1. sekvens: Præsentation af dagens program. 2. sekvens: Fælles opsamling på elevernes noter til DR2 Debatten om ”Lige løn lige køn”. Hvad har eleverne noteret ned i forhold til debatterne i programmet? 3. sekvens: Dernæst afholdes en kort fælles dialog omkring begrebet politisk ideologi, hvad det betyder, og hvad politiske ideologier bruges til, og af hvem de bruges. I den forbindelse inddrages elevernes svar til dagens tjek-på-lektion-spørgsmål. - Hvad er en politisk ideologi? - Hvilke tre antagelser indeholder en ideologi? - Hvad er forskellen på en legitimerende, regressiv og progressiv ideologi? - Hvilke ideologier er de tre klassiske ideologier? 4. sekvens: Dernæst inddeles eleverne i en række grupper af passende størrelser. Her skal de besvare følgende spørgsmål (tekstnære spørgsmål), der går tæt på ideologien liberalismen: <table><tr><th>Spørgsmål til ideologien liberalismen</th><th>Gruppens svar til hvad liberalismen handler om</th></tr><tr><td>Hvad er udgangspunktet for klassisk liberalisme?</td><td></td></tr><tr><td>Hvilke rettigheder har mennesket ifølge John Locke?</td><td></td></tr><tr><td>Hvad betyder frihed for liberalister?</td><td></td></tr></table>	Spørgsmål til ideologien liberalismen	Gruppens svar til hvad liberalismen handler om	Hvad er udgangspunktet for klassisk liberalisme?		Hvilke rettigheder har mennesket ifølge John Locke?		Hvad betyder frihed for liberalister?		Lektie: Læs ”Luk Samfundet Op!” 4. udgave af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021, s.100-103. Se også gerne instruktionsvideoen ”Politiske ideologier” på www.luksamfundetop.dk under kapitel 5.		
Spørgsmål til ideologien liberalismen	Gruppens svar til hvad liberalismen handler om											
Hvad er udgangspunktet for klassisk liberalisme?												
Hvilke rettigheder har mennesket ifølge John Locke?												
Hvad betyder frihed for liberalister?												

	<table><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Hvad betyder vendingen: Enhver er sin egen lykkes smed?</td><td></td></tr><tr><td>Hvad er liberalismens menneskesyn?</td><td></td></tr><tr><td>Hvad er liberalismens samfundsopfattelse?</td><td></td></tr><tr><td>Hvad er liberalismens syn på statens rolle?</td><td></td></tr><tr><td>Hvad er en natvægterstat eller minimalstat?</td><td></td></tr><tr><td>Hvad er den usynlige hånd?</td><td></td></tr><tr><td>Hvad er kapitalisme?</td><td></td></tr><tr><td>Hvad er økonomisk liberalisme?</td><td></td></tr><tr><td>Hvad er politisk liberalisme?</td><td></td></tr></table>			Hvad betyder vendingen: Enhver er sin egen lykkes smed?		Hvad er liberalismens menneskesyn?		Hvad er liberalismens samfundsopfattelse?		Hvad er liberalismens syn på statens rolle?		Hvad er en natvægterstat eller minimalstat?		Hvad er den usynlige hånd?		Hvad er kapitalisme?		Hvad er økonomisk liberalisme?		Hvad er politisk liberalisme?		
Hvad betyder vendingen: Enhver er sin egen lykkes smed?																						
Hvad er liberalismens menneskesyn?																						
Hvad er liberalismens samfundsopfattelse?																						
Hvad er liberalismens syn på statens rolle?																						
Hvad er en natvægterstat eller minimalstat?																						
Hvad er den usynlige hånd?																						
Hvad er kapitalisme?																						
Hvad er økonomisk liberalisme?																						
Hvad er politisk liberalisme?																						
	5. sekvens: Opsamling på gruppernes besvarelse af spørgsmålene til liberalisme. Dernæst vises tre korte videoer om liberalisme fra henholdsvis www.luksamfundetop.dk (under kapitel 5) og fra Politikbogen under bogens hjemmeside (klik på kapitel 2 og videoer). Eleverne hæfter sig ved/noterer, hvilke politiske værdier der lægges vægt på i beskrivelsen af liberalisme. Eksempelvis, om der siges noget om personlig frihed, individualisering, menneskesyn, samfundssyn og statssyn. De to af politikerne, som deltager i videoerne på www.luksamfundetop.dk, repræsenterer ikke længere de partier (Venstre og Liberal Alliance), som står anført på videoerne - så det bør man nok lige nævne. I løbet af efteråret 2021 vil nye videoer med repræsentanter for de to partier blive lagt op. 5. sekvens: læsepause og fælles dialog i klassen. Eleverne læser debatindlægget ”Kønskvoter er det stik modsatte af ligestilling”. Dialogen har til formål at få eleverne til at forklare, hvilken af de to overordnede tilgange (figur 1.6) til ligestilling mellem kønnene, som præsenteres i Malte Larsens debatindlæg. Herunder, om der er noget i indlægget, som de synes er præget af liberalismen.																					
9	<i>Hvordan ser de politiske forskelle ud mellem kønnene, og hvad kan forklare disse forskelle?</i> 1. sekvens: Kort velkomst og præsentation af dagens program. Dernæst igangsættes timen med en hurtig skriveøvelse. 2. sekvens: Kort skriveøvelse. Hvad kan jeg huske om begrebet ideologi og ideologien liberalisme? Ca.3 minutters øvelse. Dernæst præsenterer eleverne deres overvejelser for sidemakkeren. 3. sekvens: Fælles visning af to videoer omkring ideologien konservatisme. Den ene er fra www.luksamfundetop.dk og er med MF Rasmus Jarlov, den anden er fra Politikbogens hjemmeside og er med Malthe F. Ibsen. (videoen findes på bogens hjemmeside på https://forlagetcolumbus.dk/boeger/politik/politikbogen/videoer/kapitel-2/) Når videoerne er vist, diskuterer man følgende spørgsmål igennem vedr. konservatismen (se skema). Her inddrager eleverne bogens tekst samt informationerne fra videoerne. Hvad handler konservatismen om? <table><tr><th>Spørgsmål til konservatismen</th><th>Svar til spørgsmål om</th></tr><tr><td>Hvad er udgangspunktet for traditionel konservatisme?</td><td></td></tr></table>	Spørgsmål til konservatismen	Svar til spørgsmål om	Hvad er udgangspunktet for traditionel konservatisme?		Læs ”Luk Samfundet Op!” 4. udgave af Peter Brøndum og Thor Banke Hansen, Forlaget Columbus 2021, s.103-106. Se også gerne instruktionsvideoen ”Politiske ideologier” på www.luksamfundetop.dk under kapitel 5. I modulet skal eleverne arbejde med SF’s holdninger til ligestilling. https://sf.dk/det-vil-vi/ligestilling/																
Spørgsmål til konservatismen	Svar til spørgsmål om																					
Hvad er udgangspunktet for traditionel konservatisme?																						

Hvad er problemet med liberalismen ifølge konservative?			
Hvad betyder kultur og traditioner for konservatisme?			
Hvad er konservatismens menneskesyn?			
Hvad er konservatismens samfundsopfattelse?			
Hvad er konservatismens syn på statens rolle?			
Hvad betyder autoriteter for konservatisme?			
Hvad er sammenhængskraft ifølge konservatisme?			

4. sekvens: Fælles visning af tre videoer omkring ideologien socialisme (Enhedslisten og SF). De to af videoerne er fra www.luksamfundetop.dk og er med MF Pernille Skipper og MF Pia Olsen Dyhr - den tredje video er fra Politikbogens hjemmeside og er med Malthe F. Ibsen. (videoen findes på bogens hjemmeside på <https://forlagetcolumbus.dk/boeger/politik/politikbogen/videoer/kapitel-2/>.)

Når videoerne er vist, diskuterer man følgende spørgsmål igennem vedr. socialismen (se skema). Her inddrager eleverne bogens tekst samt informationerne fra videoerne.

Spørgsmål til ideologien socialisme	Svar til spørgsmål om socialismen
Hvad er problemet med liberalismen og kapitalisme ifølge Karl Marx?	
Hvad er socialismens menneskesyn?	
Hvad er socialismens samfundsopfattelse?	
Hvad er socialismens syn på statens rolle?	
Hvad er klassekamp?	
Hvad er et socialistisk samfund?	
Hvad betyder vendingen: Enhver yder efter evne og nyder efter behov?	
Hvad er solidaritet?	
Hvad er kommunisme?	
Hvad er kommunismens menneskesyn?	
Hvad er kommunismens samfundsopfattelse?	
Hvad er kommunismens syn på statens rolle?	

5. sekvens: Eleverne inddeles i grupper. Her skal de læse de politiske udmeldinger i forhold til Ligestilling på SF's hjemmeside. De kan klikke via nedenstående link. Eleverne skal kigge efter, hvorvidt de holdninger, som SF indtager, synes at være præget af den socialistiske ideologi.

<https://sf.dk/det-vil-vi/ligestilling/>

10

Hvordan ser de politiske forskelle ud mellem kønnene, og hvad kan forklare disse forskelle?

1. sekvens: Præsentation af dagens program og kort repetition af ideologierne konservatisme og socialisme.

2. sekvens: Hvordan ser de politiske tendenser ud mellem mænd og kvinder i Danmark? Eleverne har til dagens modul læst artiklen ”Kønsforskellene vokser: Mænd og kvinder stemmer ”historisk” forskelligt”. Gennemgang i klassen af, hvordan de to køn stemmer forskelligt (både i forhold til blokkene og i forhold til de enkelte partier). Dernæst inddeles eleverne i par. Her forsøger de at bruge deres viden om bl.a. politiske ideologier til at forklare de forskellige mønstre i kønnenes præferencer for bestemte politiske blokke og partier. Sekvensen afsluttes med en kortere fælles opsamling.

3. sekvens: ”Holdninger til #MeToo, sexism-debatten og samtykkelovgivningen”. Eleverne inddeles i seks grupper med forskellige numre (1-6). Nummereringen er vigtig, for grupperne 1+2+3 skal udarbejde en række argumenter, der taler for vigtigheden af #MeToo, at vi gør op med sexismen i Danmark, og at det er vigtigt, at vi indfører en samtykkelovgivning. Grupperne 4+5+6 skal derimod finde argumenter imod #MeToo debatten, sexism-debatten samt argumenter imod samtykkelovningen. Når grupperne har forberedt sig (grupperne 1-3 går sammen i første runde og tilsvarende gør grupperne 4-6. I disse store grupper forbereder eleverne argumenter enten for eller imod). Dernæst (i runde 2) går grupperne 1 og 4, 2 og 5 samt 3 og 6 sammen, og de diskuterer henholdsvis for og imod #MeToo, sexism-debatten samt samtykkelovgivningen. I hver af de tre diskussionsgrupper skal der vælges en referent, som noterer de to gruppers argumenter ned. Sekvensen afsluttes med en fælles opsamling, hvor de tre referenter kort præsenterer argumenter for og imod.

4. sekvens: Fælles opsamling på grundforløbet ”Ligestilling mellem kønnene i Danmark?”. Til denne sekvens bruges de centrale spørgsmål fra henholdsvis sociologidelen, økonomidelen og politikdelen til at tydeliggøre, hvad der er blevet arbejdet med og fundet ud af i dette grundforløb. Nedenstående skema kan være en hjælp for eleverne.

Ligestilling mellem kønnene i Danmark? Hvad har vi fundet ud af i dette grundforløb?

Spørgsmål stillet inden for fagområderne	Svarene jeg/vi er kommet frem til
Sociologi	
<i>Hvad handler samfunds-fag om - og hvordan vil samfunds-fag undersøge et aktuelt og relevant tema som ligestilling mellem kønnene i Danmark?</i>	
<i>Hvad handler begrebet socialisering om, og hvorfor spiller det enkelte individs socialisering en afgørende rolle i forståelsen</i>	

Lektie.
Læs: Artiklen ”Kønsforskellene vokser: Mænd og kvinder stemmer ”historisk” forskelligt”, af Daniel Bue Lauritzen, Altinget, 6.9.2019.

	af de kønsrollemonstre, som vi ser i samfundet?		
	Økonomi		
	Hvad handler økonomi om - og hvordan kan vi undersøge ligestillingen mellem kønnene i Danmark med brug af økonomiske briller?		
	Hvilke økonomiske forskelle finder vi mellem kønnene i Danmark, og hvilken betydning har disse forskelle for kvinders og mænds økonomiske muligheder i livet?		
	Politik (politologi)		
	Hvordan ser de politiske forskelle ud mellem kønnene, og hvad kan forklare disse forskelle?		